

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน
2. ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ทั้ง 8 อำเภอ ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก 67 โรงเรียน ขนาดกลาง 89 โรงเรียนและขนาดใหญ่ 60 โรงเรียน รวม 216 โรงเรียน ครูจำนวน 2,850 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้แทนชุมชน จำนวน 432 คน รวมทั้งสิ้น 3,282 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สุ่มจากประชากรครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูจำนวน 341 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 205 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 546 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วย t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 หรือค่า z มีค่า 1.75 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 52 ข้อผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.859 ถึง 5.792 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.920

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วส่งแบบสอบถามไปโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดคืนจากโรงเรียนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 546 ฉบับ แล้วนำมาคัดเลือกลบที่สมบูรณ์จำนวน 546 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ(Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 ศึกษาความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test Independent

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแต่ละด้านจึงเปรียบเทียบตามความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffé Method)

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และจัดอันดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตาม ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนมากที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ โรงเรียนควรสำรวจข้อมูล แหล่งเรียนรู้และจัดทำสารสนเทศของแหล่งเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่แก่ครู สถานศึกษาอื่น และชุมชน ควรสรุปรายรับหรือรายจ่ายเงินในแบบบันทึกบัญชีทุกวันทำการ สรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เข้ามาปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส และมีการวางแผนป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งเป็นข้อมูลที่จะนำไปสู่การวางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุก ๆ ฝ่ายเป็นเรื่องที่เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วนทั้งระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้เปิดโอกาสสำหรับทุกฝ่ายมากขึ้น และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมากเป็นบุคคลในพื้นที่ในชุมชน จึงตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาชุมชนซึ่งคือการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งมีความเข้าใจในปัญหาความยากจนความขาดแคลนของนักเรียนและเพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาจึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับทางโรงเรียนในการมีส่วนร่วมทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ สว่างอารมณ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ สุริยะ มงคลสิน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ในด้านการบริหารงานทั่วไปคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภารกิจงานหลายด้านที่ต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งงานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งเป็นภารกิจงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือและมีการประสานงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความใกล้ชิดกับโรงเรียนเป็นอันมาก โรงเรียนได้เข้าไปร่วมกับชุมชนเพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริม ชักจูง ผลักดัน และให้บริการแก่ชุมชน จึงทำให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานันท์ ปันกุล (2551 : 63) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา โรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของวนาสวรรค์ ช่างเกวียน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาในอำเภอด่านขุนทด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทและมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่างกัน ครูมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยตรงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ย่อมมีมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเพียงที่ปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะเท่านั้น อีกทั้งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 38 ก็ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้แตกต่างจากบทบาทหน้าที่ของครูคือการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนกิจการ

ของสถานศึกษา จึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิริยะ อ่องสุวรรณ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ วรพันธุ์ พลเดช (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน คือด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามสถานภาพโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเหมือนกันทุกโรงเรียนและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ได้กำหนดบทบาทในการทำงาน และสัดส่วนจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาตามขนาดของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนองค์กรคณะบุคคลให้มีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่ โดยการจัดการประชุม ศึกษา ดูงาน ร่วมกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. 2551 : 55) ทำให้ได้รับความร่วมมือในการจัดการศึกษาจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ ไม้ล้อม (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการและการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของเสรี พิบบระโคน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการบริหารงานวิชาการมากที่สุด คือ โรงเรียน
 ควรสำรวจข้อมูล แหล่งเรียนรู้และจัดทำสารสนเทศของแหล่งเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่แก่ครู ชุมชนและ
 สถานศึกษาอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนจะทำให้ผู้เรียนได้รับการ
 ปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตน มองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาในท้องถิ่น พร้อมทั้งจะเป็น
 สมาชิกที่ดีของท้องถิ่นทั้งปัจจุบันและอนาคต ช่วยเชื่อมโยงเรื่องราวในท้องถิ่นสู่การเรียนรู้สากล
 พัฒนาคุณลักษณะและความคิด ความเข้าใจในคุณค่า และทัศนคติ ค่านิยม ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการ
 เรียนรู้ มีทักษะการแสวงหาความรู้ สามารถจัดการความรู้ ซึ่งมีความสำคัญและมีความหมาย
 อย่างมากสำหรับผู้เรียน ทั้งเป็นข้อมูลสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ น้อยลา (2550 : 121) ได้ศึกษาความต้องการของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามอแกน เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความต้องการ
 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการสำรวจแหล่งเรียนรู้
 การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ และการจัดทำเอกสารเผยแพร่แก่ครูและสถานศึกษาอื่น
 ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้สถานศึกษาสำรวจจัดหมวดหมู่
 พิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่ และประสานความร่วมมือกับครูและสถานศึกษาอื่นเพื่อพัฒนาและใช้ให้
 เกิดประสิทธิประโยชน์ต่อผู้เรียนซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบประเด็นที่น่าสนใจแต่ละด้าน
 ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในการให้บริการด้านวิชาการกับ
 สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น รวมทั้งกำหนดเป้าหมายในแผนกลยุทธ์และแผนพัฒนาสถานศึกษา
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนที่ต้องพัฒนาคือด้านการ
 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีกระบวนการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

2. การมีส่วนร่วมให้ความเห็นในการจัดตั้งงบประมาณ วางแผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษา และการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนที่ต้องพัฒนาคือการมีส่วนร่วมกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์ของสถานศึกษา

3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอแนะการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา และการสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนที่ต้องพัฒนาคือการมีส่วนร่วมเสนอแนะ วางแผน อัตราค่าจ้างและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

4. การมีส่วนร่วมในการรักษาความลับของสถานศึกษา โดยไม่วิพากษ์วิจารณ์ให้เกิดความเสียหายแก่สถานศึกษา และเผยแพร่ผลงาน ความสำเร็จของสถานศึกษาต่อสาธารณชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนที่ต้องพัฒนาคือการจัดให้มีกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา

5. ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือด้านวิชาการให้มีกระบวนการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เชิญวิทยากรจากภายนอกหรือผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านจากชุมชน มาช่วยจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ในโรงเรียน

6. ผู้บริหารควรมีการประชุม วางแผนกำหนดระเบียบร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงบประมาณที่ยึดหลักธรรมาภิบาล ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์ของสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

7. ผู้บริหารควรมีการประชุม วางแผนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการกำหนดอัตราค่าจ้างและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

8. ผู้บริหารควรร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในหาแนวทางจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน และป้องกันปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารในเขตพื้นที่ควรให้ความสำคัญ และสนับสนุนส่งเสริมความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในสังกัดอย่างจริงจัง มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนา กำกับ ติดตามการจัดการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นความสำคัญ กระตือรือร้น และร่วมมือกันอย่างจริงจังในการส่งเสริม และพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาและเปรียบเทียบแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดรัฐบาล เอกชนและส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. ควรศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในตำแหน่งอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่หลากหลาย
3. ควรศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลลึกซึ้งในประเด็นที่ศึกษามากยิ่งขึ้น